

Per-Erik Lorentzon
Telefon: 0370 – 67 85 90
Email: per-erik.lorentzon@vaggeryd.se

Yttrande investeringsprocessen

Bakgrund

I samband med att barn- och utbildningsnämnden sammanträdde 2020-04-29 beslutade nämnden att uppdra åt förvaltningschefen att författa ett yttrande å nämndens vägnar kring investeringsprocessen i Vaggeryds kommun.

Yttrande

Kapitel 1-inledning och syfte

Den inledande texten om inledning och syfte är väl formulerad och som läsare förstår man snabbt varför vi behöver ha en investeringsprocess med olika steg.

Effektivitetskrav

Under avsnittet med effektivitetskrav så föreslås att man ska ge kompensation för lokalhyran vilket är bra, då det inte endast är kapitaltjänster som kostar utan även ordinarie hyra från fastighetsavdelningen. I avsnittet tas också upp att nämnden ska få kompensation för 90% av lokalhyran och att 10% ska utgöra ett effektivitetskrav som ska tas från nämndens ram. Denna skrivning kan man förstå om man lämnar en ineffektiv lokal och bygger en ny som ger möjlighet till en effektivare organisation. Ett exempel på detta är om man ersätter två förskoleenheter om 2 avdelningar var med en ny förskola på 4 avdelningar. Nämndens möjlighet till att få en effektivare organisation går endast att nå via en lägre personaltäthet vilket inte givet stämmer överens med de politiska ambitionerna. Därför är det tveksamt att ha ett inbyggt effektivitetskrav. Det är viktigt för nämnden att bedöma personaltäthet för varje verksamhetsområde och kunna göra prioriteringar i sina verksamheter. Att ha ett inbyggt effektivitetskrav kan ta bort möjligheten till politiska prioriteringar i nämnden.

Om nämnden däremot utökar sin verksamhet tappas logiken med att effektivisera 10% av lokalhyran då det är rimligt att den nya verksamheten får samma personaltäthet som annan verksamhet. Nya lokaler måste inte innebära lägre personaltäthet. Vi har i princip inget emot effektivitetskrav men det är viktigt att politiken tar aktiva samlade beslut om effektivitetskrav och att dessa samlat ställs mot organisatoriska riktlinjer. Att bygga in ett dolt effektivitetskrav i investeringsprocessen gör att politiken får svårt att se vad denna effektivisering får för konsekvenser på verksamheten. Om exempelvis en ny skola får en hyra på 3 000 tkr per år så blir effektivitetskravet på enheten ca 300 tkr vilket motsvarar 0,5 tjänst. Vad får det för konsekvenser på verksamheten och är man beredd politiskt att ta denna?

Kapitel 2-investeringsprocessen

Inledande texten är väl formulerad och tydlig för läsaren. Däremot är det svårt för mig som läsare att förstå beskrivningen av de fem övergripande stegen.

Figur 1 är överskådlig men behöver kompletteras med beslutsstegen.

Förstår vi det hela rätt så lyfts ett behov från en förvaltning till en nämnd som ställer sig bakom behovet för vidare behandling. Nämnden tar således ett beslut kring behov och skickar sedan vidare ärendet till nästa nivå som i processen är budgetberedningen. Det vi vill skicka med är att budgetberedningen inte är någon politisk instans utan ett beredningsorgan för KS. Det måste klargöras att en politisk nämnd formellt kan adressera ett behov till ett beredningsorgan utan att gå via en politisk instans.

Figur 2 är överskådlig men går inte riktigt att begripa då det i bilden inte är tydligt vilken instans som BUN i exemplet adresserar sitt behov. Är det budgetberedningen, kommunstyrelsen eller teknisk nämnd?

Behovsanalys, delbeslut 1 i arbete med beslutsunderlag

Under beskrivning av processen blandas det in bilder från ett annat dokument vilket gör att jag som läsare tappar bort mig. Bilden: lokalbehov för grundskolor och fritidshem är alldeles för tydlig och gör att jag som läsare inte förstår. Bilden om den ska vara mer för illustrativa skäl måste göras mindre, suddigare och endast leda läsaren vidare till nästa dokument. Den är idag så stor att den uppfattas finnas med i brödtexten.

Beskrivningen av kategori A, B, C måste finnas med om kategorierna nämns likaså prioriteringarna. Sedan måste framtiden utvisa om man kan kategorisera och prioritera objekt på ett så enkelt sätt. Vi har redan nu haft svårigheter med detta i det inledande arbetet.

Kapitel 3-Ansvar och roller

Inga synpunkter

Kapitel 4 Hålltider-inom ramen för budgetprocessen.

Man kan förstå att större investeringar såsom ett nytt äldreboende, en ny skola eller förskola ett vattenverk eller ny simhall behöver ha väldigt lång framförhållning och vår uppfattning är att processen framförallt är bra för dessa större investeringar. Däremot är den inte så bra för de mindre investeringarna som ändrar sig med nya smarta lösningar och när akuta behov såsom arbetsmiljöproblem dyker upp. Därför bör det finnas med en del som handlar om oförutsedda investeringar och hur gången blir i dessa. Vi tror att det vore bra att KS disponerar en större pott i budgethandlingen som kan vara en form av buffert för oförutsedda investeringar upp till ett visst belopp. Det finns stor risk om de små investeringarna bakas in bland de stora att Vaggeryd tappar tempo och kreativitet och att investeringsprocessen blir byråkratisk och att kostnadsbesparande åtgärder inte kommer fram.

Sammanfattning

- Vi motsätter oss **starkt** att ett effektivitetskrav byggs in i processen. Beslut om effektivitet måste vara aktiva och samlade beslut hos politiken.
- Förtydliga flödesschemat
- Tydliggör de olika politiska instanserna
- Klargör att en politisk nämnd formellt kan adressera ett beslut direkt till ett beredande organ.
- Investeringens kategorier och prioritering måste beskrivas tydligare
- Skilj på större och mindre investeringar för att skapa utrymme för att vara snabb när det behövs.
- Säkerställ att investeringsprocessen inte låser in kommunen i en byråkratisk process som tar död på kreativitet och nya kostnadseffektivare lösningar.

Per-Erik Lorentzon
Barn och utbildningschef
Vaggeryds kommun